ſimplicē ſanctitatem crediderunt ⁊ dixerunt
talem gratiā quā raptim in cōtemplatione
ſenſerunt eſſe deum. quod in libro ſniarum
habetur pro articulo ꝯdemnato. ¶ S ¶
Tercio ſm̄ ato ordine longe ante poſito dicē
dum eſt de benedictionis aſſecutione quam
ſancti homines ex premiſſo luctamine aſſe-
quuntur. ſic enī dicitur in p̄miſſo themate.
Dimitte. n. me inquit Angelus ad Jacob
iam enī aſcendit aurora. Rñdit nō dimittā
te niſi benedixeris mihi. Sequit̄ ⁊ bñdixit
ei in eodem loco. Sic angelus magni ꝯſilij
deus poſt luctamē beate ꝯtēplationis bene-
dicit hominē ad omnez ſanctitatē vite eius
que nunc eſt pariter ⁊ future. Bñdicitur aūt
ad tria. ſ. ad meritoꝝ multiplicatōez. virtu-
tum vegetationē ⁊ ad ſanctitatis perfectōez
Primo dico benedicitur hō ad meritorum
mltiplicatōez qꝛ poſt victoriā predictoꝝ lu
ctaminū tā grati erīt dō ⁊ accepti hmōi victo
res. vt omne qđ agūt vel etiā patiuntur eis
in meritū ꝯputetur. vt dicatur eis illđ Ecl.
Sede comede in gaudio panē ⁊ bibe vinū
in leticia. qꝛ deo placent opa tua. ac ſi dicat̄
Si ſedere. i. quieſcere comedere ⁊ bibere q̄
ſm corpus delectantur ⁊ placēt. multo ma-
gis omnia alia ad magna merita ꝯputātur
Cum enī homo primū placet tunc per ꝯñs
oīa ſua placent. Nam vt ait Gre Nō abel
placuit ex munere. ſed munꝰ placuit ex abel
de hac bñdictione dicitur Geñ. i. Bñdixit
deus illis ⁊ ait. Creſcite ⁊ multiplicamī ⁊ re
plete terrā. hinc Eccle. xi. Benedictio dei in
mercedem iuſti feſtinat ⁊ in honore veloci ꝓ
ceſſus illius fructificat. Item ad corī. Qui
adminiſtrat ſemen ſeminanti ⁊ panē ad mā
ducandum preſtabit. multiplicabit ſemen
noſtrū ⁊ augebit incremēta frugū iuſticie ve
ſtre. Secundo benedicuntur hi victores ad
virtutū vegetatōm. cum enī in ſpirituali ſta
tu nemo poſſit ꝓficere niſi virtutibꝰ nobili-
tetur. ideo hec ſecunda benedictio eſt neceſſa
ria ad ſalutē. ex cuius efficacia virtutibꝰ ve-
getamur. Sic enī dicit bern̄. Deus virtutū
nequaq̄ mētis thalamū ingreditur niſi le-
ctulus ꝯſcientie fuerit virtutibꝰ adornatus
⁊ ſubiungit. Quātūlibet te affliges non da
bit copiā ſui nude anime nō inſidet niſi vir-
tutum veſtibꝰ interiectis. De hac benedicti
one dꝛ in p̄s. Bñdictōnem dabit legiſlator
ibunt de virtute in virtutē. bern̄. Brē ⁊ ſcte
vite locus in aīa eſſe nō poterit niſi medijſ
interiectis veſtibꝰ dño. n. ſeſſuro ſuper aſel-
lum veſtes ſuas diſcipuli ſubſtrauerīt ſignā
tes deū nequaq̄ nude anime inſidere. quaz
nō inueniret ⁊ veſtimēta virtutibꝰ ⁊ moribꝰ
aploꝝ. Tercio benedicuntur tales victores
ad plenā ſanctitatis perfectionē q̄ ex meritis
precedentiū bonorum ita copioſa erit ſuffici
ens ⁊ perfecta. vt ex virtute eiuſdem bñdicti
onis oīa que ſunt hoīs ſe diſponēt ⁊ ornēt
ad perfectionē. De hac bñdictione dꝛ Eccl.
xx. dñi bñdictio quaſi fluuiꝰ inundās. ¶
Sequitur q̄rtū pꝛīcipale longe ante poſitū
ſcilicet de diuine penitentie exhibitōne. qđ
in eo quod ſubiungitur in predicto thema-
te intelligitur cū dꝛ. Ortu ſcꝫ eſt ei ſtati ſol.
Quia poſt predicta quatuor luctamīa ſi tñ
ſtrennue vicerimus oritur nobis ſol iuſticie
xp̄s deus noſter. nō ꝙ deū prius nō habue-
rimus cum ſine eo penitus nihil poſſumus
ſed ꝙ nobis modo oriatur cū flagrāti ⁊ amo
roſa dilectione luminoſa ꝯgnitione ⁊ q̄ntū
poſſibile eſt in hac vita grōſa fruitōne vt ad
manū hēamus ſemper deū ineffabili dulce-
dine. nūc primū plenū deo obſequiū perſol
uentes iuxta illud Eccle. Cum ꝯſummaue
rit homo tunc incipit ⁊ cū quieuerit tūc ope
rabitur. expectās cū gaudio vocatōez ſuā ope
rante ieſu xp̄o.

LX De ſcō petro ad vincula.

ERat petrus dormi
ens inter duos milites Actuum.
duodecimo. Dicit Gregorius. Res geſta
aliq̄d in ſancta eccleſia ſignat gerendū Sic
quippe neceſſe eſt vt audiamus q̄ facta ſunt
quatenus cogitemus que nobis ſunt ex eo-
rum imitatione facienda. Hoc ergo feſtum
qđ ad vincula petri dictū eſt. ad hoc inſtitu-
tū credimꝰ. vt ꝑ pe. vīculatōez de pctōꝝ vī.
ꝯmoueamī ⁊ per eius liberatōez quō ⁊ nos
liberari poſſimꝰ inſtruamī. Res ergo geſta
de petri liberatōe breuiter eſt tangēda vt ꝑ
eā q̄dā ſimilitudine ad pctōꝝ liberatōem iu
ſto ordīe veīamꝰ. ¶ Illa āt hiſto. tāgit

ccto ſcꝫ angeli ingreſſionē·carceris illumīa
tionē.lateris percuſſionē.petri excitationem
eius cinctionē.calciationē.veſtimēti induti
onē.et angeli imitatōeꝫ.Primū tangitur ī
eo ꝙ dicit angelus dñi aſtitit.ſcdm ⁊ lumē
refulſit in hītā.car.terciū ibi.percuſſoqꝫ late
re petri.quartū ibi excitauit eū di.ſurge ve/
lociter.Quintū ibi precinge.ſextum ibi.cal
cia te cali.ſeptimū ibi indue te veſti.t.octa/
uū.et ſeqre me.Sed quid nobis iſta hiſto/
ria prodeſt ſi nil in ea qđ edificet inuenitur
aut cur tam diligenter ⁊ reuerenter in eccl'ia
annis ſingulis recitatur ⁊ retexitur.niſi eiſ/
dem ſpūaliter intellectis quiqꝫ peccatores
poſſint a ſuoꝝ peccatorum vinculis liberari.
Quid enī per petrū vinculatū ⁊ liberatū ni/
ſi peccator accipitur.qui cum ab herode id ē
dyabolo vel perꝯſenſus inclinatōeꝫ.vel ma
li opis perpetrationē.captiuatur duabꝯ ca/
thenis.i.timore đ amiſſione boni ⁊ amore đ
adheſione mali ꝯſtringitur ⁊ ligatur.Qui
ſi liberari debet neceſſe eſt hoc fieri ꝑ omnia
predicta ſpiritualiter intellecta.Primo er/
go ad peccatorū liberatōeꝫ(q2 per noſ nequa
quam liberari poſſumus)neceſſe habemus
angeli ingreſſionē.illius inqꝫ angeli qui ꝑ
yſa.vocatus eſt magni ꝯſilij angelus qui eſt
deus.Nullus enī vnqꝫ a peccatis abſoluit.
niſi deus cor noſtrū ingrediatur ⁊ dignetur
nos viſitare miſericorditer.Qđ intelligen/
tes ꝓphete certatim omēs acclamabant.Vi
ſita nos in ſalutari tuo dñe.Scđo poſtq̄m
carcerē cordis noſtri ingredit̄.carcer noſter
ad cognoſcenda mala que ꝯmiſimus eiꝰ p̄/
ſentia illuſtratur.Tercio adhuc ꝓpius acce/
dens latus vbi cor eſt percutit per quod ad
penitendum ſurgitur ſine mora.Ex his tri/
bus ſcilicet ingreſſione.carceris illuminati/
one ⁊ cordis percuſſione.qui in peccatis de/
lectabiliter dormiebat euigilare incipit.et ꝓ
fundiſſime penitere.Et ſic in iſtorum triuꝫ
virtute peccata noſtra pleniſſime remittun
tur ⁊ hoc quantum ad offenſaꝫ dei.ita vtꝭ ſi
talis morte preoccupatus diſceſſerit in ſ̄fri/
gerio erit.Sed adhuc opus eſt multo labo
re.multo ſudore vt macula cōtracta in aīa
deleatur.Dicit enī albertus ſuper miſſam.
Oportet hominē per multa trahi anq̄ꝫ pec/
catū penitus deleatur.licet eniꝫ de interiori
contritione offenſa dei.que ad eternā penaꝫ
obligabat per oīa ſit ſublata adhuc tamē
remanet macula que ad penā obligat tpalē.
et ideo ſequitur in predicta hyſtoria.ſurge
velociter.Quarto ergo angelus magni con
ſilij qđ eſt deus dicit nobis ſurge velociter
per exhibitionē operis ad ſatiſfaciendū.ac
ſi dicat.Si poſt cordis ꝯpunctionē ⁊ pecca
torum remiſſioneꝫ mora viuendi acceſſerit
tunc predicta non ſufficiūt niſi adiuncta fu/
erint que ſequūtur.In verbo ergo reſurre/
ctionis de ſatiſfactione opis ꝯmonemur.

Que aūt ⁊ qualia opa ſint facienda vt
per ea dño ſatiſfaciamus Sciendū ꝙ tres
rerum habitus poſſidet omnis homo.ſ.res
corpus ⁊ animā per que poſſumus peccata
emendare.Nam de rebus đr thobie quarto
Elemoſina ab omni peccato ⁊ a morte libe/
rat ⁊ facit inuenire miſcđiaꝫ ⁊ vitā eternaꝫ.
hinc Eccle.Ignē ardentē extinguit aq̄ ⁊ ele
moſina extinguit peccatū Secundo peccata
per corporis exercitia emendamus.vnđ iob
xxx.Inueni in quo ei propicier ꝯſumpta eſt
caro eius ſupplicijs.Itē ps.Vidi hūilitatē
meā ⁊ laborē meū.et dimitte oīa pctā mea
Tercio per exercitia anime peccata oīa emē/
damus.vñ.j.pe.iiij.dicitur.Caritatē conti
nuam hñtes.q2 caritas operit multitudinē
peccatoꝝ.Sed ad quid proderit peccatoruꝫ
ſatiſfactio niſi adiūgatur eorundem pecca/
torum ceſſatio.Quinto ergo in predictis v
bis ſubiungitur precinge.quod eſt dicere:
Precinge lumbos tuos vt per continentiā
caueas ne ſatiſfacienda iterum committan/
tur.Si enim laui pedes meos per ſatiſfa/
ctionem.quid prodeſt ſi per cōtinentiā aut
ſimilia nō cauebo?Qui enim baptiſatur a
mortuo ⁊ iterum tangit eum.quid prode/
rit lotio illius.nam vt ait Bernardus.Erit
ſine dubio iacenti q̄m recidiuanti deterius.
quia ſicut dicit Eccleſia.Qui in vno offen/
dit multa bona perdit.Si ergo plene ⁊ per
fecte volumus liberari.cū petro p̄cingamꝰ
nos in artū ſtatum.ne iterū dimittamꝰ pec/
cata alia.Nā ſi in vna parte emēdamꝰ ⁊ in
alia pte peccamꝰ.q̄ntū in vno liberamī tm̄ ī
altero irretimur.Hinc Eccleſia.Ve ingre/

dienti duabꝯ vijs.qꝛ nūq̃ꝫ ꝓueniet q̃ tende/
bat.qꝛ vt ibidem dꝛ. Unus edificās ⁊ vnus
deſtruens quid prodeſt niſi labor. vni⁹ orans
⁊ vnus maledicēs cuius vocē exaudit deus.
Nec ſolum precingamur a peccati ꝯmiſſio/
ne ſed ab omni carnali delectatione qđ caue
re monemur. Oſee.viij.vbi dꝛ. Noli leta/
ri iſrael.noli exultare ſicut populi.ac ſi dicat
Noli gaudiū tuū ponere in đlectationibus
ſicut faciunt ſeculares ⁊ filij huius mundi.
qꝛ vt ait iob. Lapides excauāt aq̃.qđ eſt di/
cere. Aque delectōnū excauāt.i.eneruāt.lapi
des id eſt fortes hoīes. qui videntur duri
in laboribꝯ ſicut lapides.hīc dicit aug⁹. Si
animus noſter habet vnde oblectetur extrī/
ſecus.ſine delicijs manet intrinſecus qꝛ non
poteſt vtraq̃ꝫ poſſidere. Qualiter aūt ⁊ q̃m
diu predicta oīa agere debeamus inſtrui/
mur in ſubiunctis. y Sexto ergo in p̄
dictis verbis ſubiungitur. Calcia te caligas
tuas. Ac ſi dicatur In oīibꝯ predictiſ quo
modo quiſq̃ꝫ ſe regere debeat. et ea quādiu
actitare exēplaria inſtruant nos ſanctorum
quos tanq̃ꝫ exemplaria inſpiciamus. quod
nō ex ꝓprio capite accipio.ſed Grego.expo/
nēs ait. Quid ſunt pedes noſtri niſi opera
noſtra.quid vero calciamētū niſi pelles mor
tuorū animaliū.calciamenta autem pedes
muniūt. Quid vero ſunt mortua animalia
ex quorum pellibus noſtri pedes muniūtur
niſi antiqui patres.qui nos ad eternam pa
triam preceſſerunt.quorum dum exempla
conſpicimus noſtrorum operum pedes mu
nimus.calciamenta ergo in pedibus habe/
re eſt mortuorum vitaꝫ conſpicere ⁊ noſtra
veſtigia a peccati vulnere cuſtodire. hec aūt
exemplaria hoc maxime vidētur aſtruere vt
vitam ipſoruꝫ in nos tranſferentes vſq̃ꝫ in
finem ſtrennue perſeueremus. Cum eniꝫ ſe
cundum philoſophum vnaqueq̃ꝫ res a fi/
ne denominatur.nulla vita bona dicitur ni
ſi que in bonum finem fideliter perſeueret.
Ille autem veraciter perſeuerat.quoruꝫ vi/
ta de die in diem proficiens. per momenta
ſingula accipit incremēta. Si enim bona vi
ta vſq̃ꝫ in finem ducitur affectu tamen lan
guente vel etiam deficiente talis vita licꝫ bo
na dicatur ex genere operis tamen veraciter
non eſt bona.quia quod melius eſt in opere
ſcilicet deuotio iā deficit. Sed affectus ⁊ ef/
fectus in nobis ſtrennue perſeuerēt vt de no
bis dici poſſit quod de patriarcha yſaac di/
citur Geneſis.xxi. Iba t proficiens atq̃ꝫ ſuc/
creſcens.donec vehementer magnus effect⁹
eſt. Et talis perſeuerantia in paucis perma
net.quia circa veſperum vite langueſcere in
cipiunt ⁊ tedere. Quod Bern̄.lugens con/
queritur dicens. Non ſine cauſa cuꝫ nobis
ſint eadem principia conuerſionis cum pa/
tribus.diſpar valde conuerſionis profect⁹
inuenitur adeo vt cum ipſos de die in diem
profeciſſe.et curſum conſūmaſſe legamus
apud nos iaꝫ magnus eſtimetur.ſi quis vl'
ipſa conuerſionis ſue primordia conſuaret
vt non minus humilis.timoratus.ſolicitus
non minus feruēs in medio q̃ꝫ in initio vi
deretur.quibus in Apo.dicitur.habeo aliquid
contra te.ꝙ caritatem primam dereliquiſti
Sed quid ſi predictis oīibus bene pactis
homo incidat elationem di.in corde ſuo.il/
lud Luce.xviij. Gratias tibi ago.quia non
ſum ſicut ceteri hominum. Erit ſine dubio
ſicut ait Gre.totum inſtar ꝯiecti pulueris
ventis obnoxium.et ideo ſubiungitur quod
valde neceſſariū eſt ad predicta. A Se
primo ergo predictis annectitur. Indue te
veſtimentis tujs.ac ſi dicatur. Ne a bonis a
deo tibi datis ſuperbias.conſidera infirmi/
tatem carnis tue ⁊ memēto quia cinis ⁊ pul/
uis es. Qꝛ aūt per veſtimentum corpus de/
beat intelligi docet Gre.di.ſuper illo verbo
iob.ix. Abominabuntur me veſtimēta mea
Quid veſtimenti nomine.niſi hoc terre/
num corpus exprimitur.cuius infirmitas
tanto diligentius cogitanda eſt.quanto a
domino ſublimius promouemur.quod be/
ne faciebat Abraam qui cum a domino ad
tātā familiaritatem eſſet aſſumptus vt cuꝫ
eo tanquam amicus cum amico loqueretur
ne ex hoc ſuꝑbiret reuocauit ad memoriam
carnis ſue vtilitatem dicēſ. Loquar ad do/
minū meū cū ſim cinis ⁊ puluis. De hac ꝯ/
ſideratōe monuit nos dn̄s.lu.⁊ iohā.v.cuꝫ
cuidā ſanato dixit. Tolle lcꝫ t.⁊ va.in do.t.
ac ſi diceret. Ne grā curatōis ſuꝑbias tolle
lectū infirmitatis tue ⁊ porta in domū cogi/

tationis. vbi eandem ante oculos mētis po/
ſitam ſemper valeas meminiſſe. Hinc eſt ꝙ
illam fidelem diſpenſationē cū electis ⁊ di/
lectis ſuis dn̄s frequēter actitat. vt quanto
altius in gratijs ⁊ ꝯtemplationibꝰ ſubleuā/
tur. tanto turpioribꝰ ⁊ vilioribꝰ tēptatōibꝰ
humiliantur. hinc Gre. Sancti viri q̄ ſub/
leuāte ſpiritu ad ſumma rapiuntur q̄ꝫdiu ī
hac vita ſunt. ne aliqua elatione ſuperbiant
quibuſdam temptationibꝰ reprimuntur ſic
qꝫ fit certo moderamine vt vnuſquiſqꝫ ſan/
ctorꝫ interius ad ſumma rapiatur. ⁊ tamen
adhuc tēptetur exterius. ſicqꝫ magno ordīe
ꝯgnoſcimus quid in interiori profectu acci/
pimus ⁊ in exteriori defectu quid ſumꝰ ⁊ mi
ro modo agitur vt nec de ꝟtute quiſq̄ꝫ extol
li debeat. nec de tēptatione deſperet. qꝛ dum
ſpūs ſurſum trahit. et caro retrahit. ſubtiliſ
ſimo interim iudicis moderamine infra ſū/
ma ⁊ ſuper infima in quodam medio anīa
liberatur. qđ cognoſcentes viri ſpūales q̄n/
to altius proficiunt. tanto humiliando ſe
deijciunt dicente bern̄. Perfecti quiqꝫ ⁊ ſpi
rituales cū ad robur ⁊ firmamentū virtutū
perueniūt. premūt ſe ſemper ⁊ deijciūt in id
qđ incipientiū eſt ⁊ inde infra ſe deſcendunt
inde ſupra ſe aſcendunt ⁊ humiliando ſe ꝓ
ficiunt. non arbitrantes negligendam ꝯſciē
tiam voluntarie ſubiectionis. vſuꝫ ſocialis
vite ⁊ dulcedine fraterne caritatis. et dulce
fit eis cohumiliari ſumme maieſtati. ꝯpau
pari filio dei paupi diīne ſapiētie ꝯformari.
hoc ſentientibꝰ in ſeipīs qđ ⁊ in xp̄o ieſu. hīc
ſurgit in eis illa ſapientia. amor cum timo/
re exultatio cū tremore. His itaqꝫ cōpletis.
Octauo predictis annectitur ⁊ feliciter con
cluditur. Sequere me. Ac ſi dicat angelus
qui in predictis profectibꝰ vite humane cō
cluditur. huic qđ reliquū eſt dicitur. Seq̄/
re me. i. angelicam vitā tene. Sūt autēꝫ an
geli tria exercitia ſcꝫ purgare. illumīare. per
ficere. Sic qui vſqꝫ huc perueniūt. hā c an/
gelicā vitam in ſe transfigurēt. Sūt. n. pec/
catores orationibꝰ ⁊ perſuaſionibꝰ purgare
bonos iam in melius ꝓficiētes exēplo illūi/
nare ſeipſ̄o perficere. hoc ē sūt conari adhoc
vt perfecti fiant. Licet em̄ iam ꝑfecti ſint nū/
q̄ꝫ tn̄ dn̄t ſe ita perfectos iudicare vt perfecti
ores fieri nō poſſint. ſed ſemper vt in meliꝰ
proficiant conari fideliter dicētes cū paulo.
nō ꝙ iam apprehenderim aut perfectus ſim
ſequar aūt ſi forte apprehendam. hinc leo pa
pa. hoc eſt iuſtorꝫ perfecta iuſticia vt nunq̄ꝫ
arbitrentur ſe perfectos. ſed ſemper de his in
que peruenerūt ad ea ad que nondum ꝑue/
nerunt pia auiditate ꝯtēdant. ſic itaqꝫ imi/
temur apl̄m petrū vt cū eo de cathenis ad re
gnū perueniamus. ſic em̄ dꝛ Eccle. de carce/
re cathenīſqꝫ interduꝫ quis egreditur ad re/
gnū. adiuuāte ieſu xp̄o.

De ſancto dn̄ico ſmo. LXI.

Qui cuſtos ē do
mini ſui glorificabitur. ꝓuerbi.
xxvij. di. Bern̄. Magna nobis cuſtodia ne/
ceſſaria eſt. quia ante oculos agimꝰ iudicis.
cuncta cernentis. Ut ergo hoc thema ꝓpoſi
tum cū noīe huius ſancti. ſ. dn̄ici cōueniat.
placuit hoc verbū aſſumere. vt tā rōne noīs
q̄m thematis de cuſtodia que oīm ſtatui om
ni etati. omni homī nccīa eſt. occaſionem lo
quēdi congruā haberemus. Spūs em̄ ſan/
ctus qui huius ſancti fidelem cuſtodiam co
gnouit affuturā hoc ei nomē imponi ꝓphetā
do diſpoſuit. vt qui ſuam fidelem habeꝫ in
tpe cuſtodiā in vite veritate. haberet etiaꝫ ex
noīe pietatē. In verbis ergo ꝓpoſi/
tis duo tanguntur. ſ. ſancta cuſtodia ⁊ ꝛmu
nerationis gratia. Primū ibi. qui cuſtos ē
domini ſui. ſcđm ibi. glorificabitur. Uerūꝫ
quia nullum genus ſanctitatis repente attī
gitur. ſed ad illud quaſi quibuſdam gradi/
bus peruenitur. Ideo ſciendū ꝙ glorioſus
iſte ſanctus aſcēdēdo ⁊ ꝓficiendo. quiqꝫ ha
buit cuſtodias. Primo enim cuſtodiuit in/
nocentiam. ſecundo preceptorum obediēti/
am. tercio conſiliorum eminētiā. q̄rto ꝯmiſ/
ſos per fidelē diligētiā. q̄nto cuſtodiuit dei
amicitiā. ex q̄bꝰ oībꝰ tandē meruit ſublimiſ
gl̄ificari. Primo ſanctꝰ iſte a puerilibꝰ annis
incipiēſ cuſtodiuit oī ſolicitudīe innocētiā
cauēs ⁊ longe a ſe faciēſ oīa que ſuā poſſent
innocētiam obfuſcare. Innocentiam dico
quam in ſacro baptiſmo contulit ei deus.
ſiue ergo mundus impulſaret. caro tītil/
laret. dyabolus infeſtaret. viriliter reſti/